

Ustanovljena je bila stalna komisija, ki jo sestavljajo zastopniki iz CSSR, Nemške DR, Nemške ZR, Anglije, Jugoslavije in SSSR. Ta komisija je predlagala naslednje ukrepe:

1. Ustanovi naj se mednarodni center v Pragi z nalogama: a) mednarodna bibliografija delavske pesmi in b) mednarodna dokumentacija delavske pesmi. V ta center naj se steka gradivo iz vseh dežel. Informacije centra bodo objavljene v časopisu »Demos«. Vsaka dežela naj določi raziskovalno središče oziroma zastopnika za korespondiranje zaradi koordinacije dela.

2. Za bližnjo prihodnost so določene 3 skupne raziskovalne teme: a) rudarska pesem (odgovoren prof. G. Heilfurth, Marburg a. d. Lahn); b) partizanska pesem 2. svetovne vojne (Odgovoren R. Hrovatin, Ljubljana); c) pesmi internirancev (odgovorna I. Lammel, Berlin).

3. Izdaja antologije najboljših pesmi mednarodnega delavskega gibanja. Vsaki pesmi naj bi bila dodana obrazložitev njene zgodovine in socialne funkcije. Izbor pesmi in redakcijo izdaje bo izvedel redakcijski komite; za sekretarja komiteja je določen V. Pletka, Praga.

4. Naslednji simpozij naj bi bil približno po 4 letih. Točen datum in kraj sestanka bo določen leta 1965 v Sofiji ob priliki mednarodnega kongresa slavistov.

Iz sklepov resolucije je vidno, kako pomembne naloge so bile poverjene tudi jugoslovanski znanosti. Zato bo treba ustvariti primerne pogoje za naslednje delo: 1. Poglobitev in razširitev raziskovanja delavske pesmi v Jugoslaviji; 2. Zbiranje gradiva za sestavo bibliografije in antologije delavskih pesmi; 3. Organiziranje centra za raziskovanje delavske in zlasti partizanske pesmi v mednarodnem obsegu; 4. priprava pogojev za organiziranje enega izmed prihodnjih mednarodnih simpozijev za raziskovanje delavske pesmi v Jugoslaviji.

Résumé

SYMPOSIUM INTERNATIONAL POUR LES RECHERCHES SUR LE CHANT OUVRIER A LIBLICE PRES DE PRAGUE DU 15. AU 19. III. 1961

Dans l'exposé ci-dessus l'auteur, qui a participé à la réunion mentionnée en tant qu'unique représentant de la Yougoslavie, fait un rapport sur les participants et les exposés ainsi que sur les décisions contenues dans la résolution reçue, dont résultent des tâches déterminées aussi pour les chercheurs du chant ouvrier en Yougoslavie, surtout dans le domaine du chant partisan.

TRETJE POSVETOVANJE VZHODNOALPSKIH NARODOPISCEV V RETOROMANSKI ŠVICI, 28. VIII. — 2. IX. 1961

Milko Matičetov

Za Ljubljano (1956) in Nemškim Gradcem (1959) je bil kot kraj 3. narodopisnega posvetovanja izbran Mustèr-Disentis v švicarskem »sivem kantonu« (Graubünden, Grischun); po dveh univerzitetnih središčih — vas. Organizacijsko breme, ki je pri prejšnjih posvetovanjih slonelo na ti ali oni ustanovi (v Ljubljani na narodopisnem inštitutu akademije znanosti, v Gradcu na narodopisnem muzeju in narodopisni stolici univerze), je tokrat nosil dr. Robert Wildhaber iz švicarskega narodopisnega muzeja v Baslu. Le-ta je vtisnil posvetovanju posebno noto, ko je predlagal, naj bi se tokrat za spremembo naj-

prej seznanili s pokrajino in ljudmi. Oboje je bilo nešvicarskim udeležencem popolna neznanka, zato smo seveda navdušeno sprejeli predlagano nadomestilo klasičnim »zasedanjem«. Po dogovoru so referati čakali v rezervi, če bi zaradi vremena morale odpasti predvidene poučne ekskurzije. Vreme pa nam je bilo ves čas naklonjeno, tako da je nekaj referatov gladko šlo »mimo« — naravnost v zbornik *Alpes orientales III*.

Ta zbornik je že ocenjen posebej (glej str. 270—271). Dodati je treba, da na samem posvetovanju izmed objavljenih predavanj nista prišli na vrsto Gasparinijevo in Matičetovo, nekatera druga, ki smo jih udeleženci s pridom poslušali, pa niso natisnjena. Posebna skupina predavanj je bila na primer pripravljena nalašč za splošno informacijo in orientacijo zborovavcem. Romanist baselske univerze Toni Reinhard je razgrnil pred nami pisano podobo raznih vej in poganjkov retoromanske jezikovne skupine — od Furlanije do Švice — seveda tako, da se je posebej pomudil ob švicarskih retoromanskih govorih. Zgodovinar P. Iso Müller je orisal razvoj kraja od naselitve naprej. Profesor Weiss iz Züricha nam je ob delu za etnografski atlas Švice pokazal nekaj konkretnih problemov v zvezi s to pokrajino, v koreferatu pa ga je podprl še njegov mladi pomočnik Walter Escher. Žasebni znanstvenik dr. Christoph Simonett je v svojem živahnem in metodološko mikavnem nastopu razlagal neka mesta v latinski oporoki škofa Thela (8. stoletje) z današnjimi retoromanskimi poimenoivanji z območja ljudske arhitekture.

Dve predavanji sta bili združeni z ogledom v naravi. Geolog P. Flurin Maissen nam je zavrtil film o lepotahtah gorskih skladov, razkazal nam je svoje kamnite trofeje in opisal poseben poklic — iskavce kristalov (cava cristallas, Strahler). Še več, popeljal nas je na dom enega izmed njih, v vasico Fuorn, kjer v družini Venzin zbiravska strast prehaja iz roda v rod. Iskavci so navadni kmetje, ki živijo težko hribovsko življenje kot drugi; postranski poklic jim sicer nekaj vrže, kar pa je v težkih delovnih pogojih pošteno zaslužno. Njihovo »delo« je neke vrste obsedenost, kot pri divjih lovcih, saj cene kristalov »nimajo ne očeta ne matere« (han ni bab ni mumma), kakor sami pravijo, in vrhutega je ponavadi še tako, da najlepše primerke hranijo zase, za spomin na svoje življenjsko nevarne pustolovščine. — Dr. Hans Erb, arheolog iz muzeja v Churu, nam je razkazal Crepault, nekdanjo (obrambno?) naselbino v dolini Prednjega Rena, podobno našim gradiščem; že dosedanja raziskovalna dela so pokazala naseljitveno kontinuiteto vsaj od bronaste dobe do zgodnjega srednjega veka (lepo ohranjen tloris cerkvice bazilikalnega tipa). Današnja vas je kakih deset minut oddaljena od pomembnega najdbišča.

Ekskurzije so nam omogočile, da smo si ogledali med drugim dva muzeja z etnografskimi zbirkami (Trun/Truns in Mustèr/Disentis), zbirke starih votivnih podob v dveh romarskih cerkvicah (Trun in Cavardiras), ornamentalno poslikan čebelnjak v Cavardirasu, našim kozolcem močno podobne naprave na več krajih, vasico Fuorn in primitivno žganjarno ob nji, spravljanje sena v vasi Mompè-Medel, gotske freske v cerkvi sv. Agate (ki hudo spominja na naše gorenjske poslikane podružnice), karner ob farni cerkvi v Mustèru, posebne vrste nagrobne v vasi Curaglia, na poti k prelazu Lucomagno/Lukmanier nekdanji samostanski hospic — danes spremenjen v planšarijo — z mogočnimi obrambnimi zidovi proti plázovom, kozarje ob odhodu na pašo in ob vrnitvi s paše v vasi Paisel, in še in še bi lahko naštevali, pa naj bo zadosti. (Vse to in še marsikaj drugega je lepo povedal in ponazoril z barvnimi diapozitivi dr. Niko Kuret v predavanju »Med Retoromani«, ki ga je priredilo Slovensko etnografsko društvo 13. decembra 1961 na svojem sedežu v Ljubljani.)

Prijetna novost so bili večerni pomenki s predstavniki krajevnih oblasti: župan je ljubeznivo odgovarjal na vsa mogoča in nemogoča vprašanja radovednih tujcev v zvezi z občinsko upravo, vodja vaške fantovske družbe (cumpagna de mats) pa o fantovščini. Pogovor je neprisliljeno tekkel najučv v nemščini; vsi domačini jo namreč obvladajo kot svoj drugi jezik, vendar govore

v svojskih glasovnih, leksikalnih in sintaktičnih variantah, ki so za študij problemov dvojezičnosti tudi etnografsko zmerom mikavne.

Narodopisno posvetovanje v retoromanski Švici je bilo po vsem tem neprimerno bolj bogato, kot je mogoče slutiti iz drobnega sešitka »Alpes orientales III«.

Zdaj so že v teku priprave za četrto posvetovanje, ki bo najbrž leta 1965 v Vidmu, se pravi med našimi prvimi zahodnimi sosedi Furlani.

Nam, ki smo pred šestimi leti nekako sprožili ta tip mednarodnih posvetovanj in prireditev, je v vidno zadoščenje, da nekaj podobnega snujejo tudi umetnostni zgodovinarji, medtem ko se je arheologom že odlično obneslo tako sodelovanje, katerega vidni izraz je razstava »Situla« (Padova — Ljubljana — Dunaj). Da bi nam pa kdo ne očital samoljubja, prav radi priznamo, da nil novi sub sole. V zadnjem lanskem zvezku celovške Carinthie I (izšel je spomladi 1962) beremo namreč o nekotiko podobni ideji nekaterih koroških sosedov. (V njihovi družbi je bil tudi pisatelj J. F. Perkonig.) Že v zimi 1945/46 so snovali reprezentativno kulturno revijo »Der Sonnenwagen«, ki naj bi pospeševala med-sosedsko zamenjavanje kulturnih dobrin, po načelu: »Durch Völkerkenntnis zur Völkerversöhnung!« Čas takrat žal še ni bil dozorel, ideja sama na sebi pa je vendarle simpatična.

Resumé

LE TROISIEME COLLOQUE DES FOLKLORISTES DES ALPES ORIENTALES DANS LA SUISSE RETOROMANE, DU 28 AOUT AU 2 SEPTEMBRE 1961

Le relateur constate que le colloque folkloristique des Alpes Orientales, devenu déjà traditionnel, et organisé en 1961 par le dr. R. Wildhaber au village rétoromán de Mustèr/Disentis s'est révélé beaucoup plus riche comme on pourrait le croire d'après le mince cahier intitulé »Alpes Orientales III« (v. le compte, rendu ici-même à la p. 270). Une série de communications qui n'y ont pas été publiées, des excursions, des visites de musées, d'objets d'intérêt ethnographique, de village et d'occupations, à ne pas oublier les causeries instructives avec les indigènes, tout cela a contribué à la parfaite réussite de ce colloque, plus mobile à l'égard des précédents, et dont le but était de faire connaître, aux participants, la Suisse rétoromane. Le désir fut exprimé que le colloque suivant ait lieu en 1965 au Frioul. Récemment, on a eu des nouvelles d'après lesquelles on en aurait déjà abordé les préparatifs.